

TAITOTAULU

SAKSOFONI

Hyväksytty Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnassa 19.6.2018

Päivitetty 6.10.2022

OPINTOJAKSO 1

SOITTIMEEN TUTUSTUMINEN

- soittimen rakenne ja osien nimet
- soittimen kokoaminen ja purkaminen
- soittimen käsittely
- soittimen säilytys ja kuljettaminen
- soittimen huolto (kuivaus, korkkien rasvaus)
- ruokolehdykän käyttö
- laadukkaat välineet tukevat soitossa edistymistä

SOITTOTEKNIikka

- ergonominen, ryhdikäs ja luonteva soittoasento sekä seisten että istuen
- oikeaoppinen, suun kautta tapahtuva hengitystekniikka, hengitysharjoitukset, tuen käyttö
- ansatsin perusteet → huulien, suupieliin, poskien ja leuan oikeaoppinen asento, rentous
- puhallus: aluksi pelkällä suukappaleella ja kaulalla, sitten koko soittimella → tasainen puhallus
- peruskielitys → rento, mutta napakka, kevyt kosketus kielellä ruokolehdykän kärjen lähelle
- sormitustekniikka → vaivattomat, rungon läheisyydessä pysyvät pienet liikkeet, pyöreät sormet
- perusartikulaatiotavat
- apuvälineet/tarvikkeet: niskahihna tai valjaat

MUSIIKIN HAHOttAMINEN

- nuottien lukeminen ja hahmottaminen viivastolla sekä niiden sormitusten löytäminen omasta soittimesta
- perusaika-arvot
- voimakkuusvaihtelut
- helppoa musiikin termistöä
- soittotempon hallinta
- sävelet g1-h2 sujuvasti soittaen

HARJOITTELU

- säännöllisyys tärkeää, aluksi lyhyitä, max. 10min pätkiä, soittokertojen pituuksia pidennetään pikkuhiljaa. Mieluummin lyhyitä harjoituksia usein kuin pitkiä harvoin. Toistojen välttämättömyys.
- huoltajien tuki tärkeää säännöllisen kotiharjoittelutavan/rytmin opettelemisessa/löytämisessä.

YHTEISMUSISOINTI

- helppoja yhteissoittokappaleita, esim. duettoja oman opettajan kanssa
- helppoja yhteissoittokappaleita samalla tasolla olevien oppilaiden kanssa
- helppoja pianosäestyksellisiä kappaleita
- yhteissoittoryhmä/orkesteri

ESIINTYMISVALMIUDET

- kappaleen esityskuntoon harjoittelu → ensiesiintyminen
- esiintymiskäytänteet
- lavakäytös (siisti pukeutuminen, kumarrus/niiaus, rauhallinen olemus, yleisön sekä muiden esiintyjien kunnioitus)

OPINTOJAKSO 2

SOITTOTEKNIikka

Oppilas syventää soittoteknisiä taitojaan:

- hengityksen hallinta ja käyttö kehittyy, oppilas pystyy soittamaan pidempiä fraaseja yhdellä hengityksellä, tuen käyttö kehittyy
- ansatsi alkaa vakiintua ja on helpommin hallittavissa
- äänenlaatu paranee ja soundi syvenee
- sormien liikkeet ja hallinta tulevat entistä luontevimmiksi
- peruskielitystekniikka vakiintuu
- artikulointi selkiytyy entisestään
- ääniala c1- d3 (fis3)
- vire/virittäminen

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

Harjoitellaan perusrhythmien sekä musiikillisten kokonaisuuksien hallintaa:

- nuotinluku c1-d3 (fis3)
- muunnesävelet
- nuottiarvot, tauot, erilaiset rytmikuviot, yleisimmät esitysmerkinnät
- voimakkuusvaihtelut
- perustahtilajit
- tempon/pulssin hallinta
- ulkoa soitto, prima vista -soitto, improvisoinnin alkeita
- asteikkosoitto, duurit ja mollit kolmisointuineen 1-2 merkkiin saakka

HARJOITTELU

Harjoittelu on omaehtoisempaa ja tavoitteellisempaa:

- säännölliset kotiharjoittelukerrat ovat vakiintuneempia ja niiden pituudet kasvavat
- vanhempien tuki ja kannustus
- opittujen asioiden kertaus, toistojen välttämättömyys
- rytmin, sävelluvun ja artikulaation huomioiminen, vaikeat kohdat, pulssi

YHTEISMUSISOINTI

- Yhteissoittotaidot kehittyvät ja monipuolistuvat:
- annettujen ohjeiden kuunteleminen ja noudattaminen, soittorauha itselle ja muille

- oman sävelpuhtauden ja vireen kuunteleminen yhteissoiton aikana
- fraasien aloitus ja lopetus samanaikaisesti muiden soittajien kanssa
- yhteissoittoa pienryhmissä/orkesterissa

ESIINTYMISVALMIUDET

- Opitaan esiintymisen alkeet:
- yleisön huomiointi ja lavakäyttäytyminen
- säestäjän/soittokaverin huomioiminen ja yhteistyö
- kappaleen valmistaminen esityskuntoon
- palautteen vastaanottaminen, itsearviointi
- musiikin jakaminen toisille, soittamisen ilo

Opitut asteikot (soitetaan omalle opettajalle soittotunnilla)

C-duuri:

F-duuri:

G-duuri :

Bb-duuri:

D-duuri:

a-molli harm.:

a-molli melod.:

d-molli harm.:

d-molli melod.:

e-molli harm.:

e-molli melod.:

g-molli harm.:

g-molli melod.:

h-molli harm.:

h-molli melod.:

OPINTOJAKSO 3

SOITTOTEKNIikka

- perustekniikka niin ansatsissa, kielittämisessä kuin hengityksessä hallitummaksi ja tietoisemmaksi
- artikulaatiotavat monipuolistuvat
- puhalluksen, tuenkäytön, kielityksen ja sormittamisen yhtenäinen toiminta kehittyy
- fraasien hallinta kehittyy
- hallittu ääniala b-fis3
- vireenhallinta kehittyy

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- soitettava materiaali monipuolistuu
- voimakkuuksien vaihtelut kappaleissa lisääntyvät
- eri tyylilajit yleistyvät
- eri tahtiosoitukset yleistyvät
- kolmimuunteisuus
- musiikin kokonaisuuksien hahmottaminen
- eri artikulaatiotapojen hallinta ja niiden hahmottaminen nuottitekstuurista
- asteikkosoitto: duurit ja mollit kolmisointuineen 3-4 etumerkkiin saakka
- ulkoa soitto, prima vista-soitto

HARJOITTELU

- oma-aloitteisuus ja tavoitteellisuus harjoittelussa
- säännöllisyys, keskittyminen
- harjoittelutapojen monipuolisuus
- vaikeiden kohtien tehostettu harjoittelu
- sormitekniikkaharjoitukset, lämmittelyharjoitukset

YHTEISMUSISOINTI

- soitettava materiaali monipuolistuu
- vire, sävelpuhtaus
- erilaiset yhteissoittomuodot/kokoonpanot
- orkesterisoitto

ESIINTYMISVALMIUDET

- esiintymistaitojen hiominen ja syventäminen
- luonteva lavaesiintyminen
- kappaleiden hionta ja uudelleen esittäminen
- asenne: soittamisen ilo, pettymysten sietäminen
- virheiden ohittaminen, mukautuminen
- palautteen vastaanottaminen, itsearviointi

OPINTOJAKSO 4

SOITTOTEKNIikka

- oman soittoasennon tiedostaminen ja tarvittaessa sen korjaaminen
- hyvän ansatsinhallinnan vahvistuminen ja automatisoituminen
- äänen puhtauden kuuntelu ja korjaaminen soiton aikana
- artikulointi ja sen monipuolinen vaihtelu fraasien sisällä
- sormenliikkeet tulevat koko ajan sujuvimmiksi
- sujuva, rento kielitys
- artikuloinnin ja sormien samanaikaisuus
- soinnin puhtaus eri nyansseissa
- vireen hallinta ja korjaaminen soiton aikana
- vaihtoehtoiset sormitukset

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- laajempiin, monipuolisempiin teoksiin tutustuminen
- eri aikakausien ja tyyliuuntien musiikki soitettavassa ohjelmistossa yleisty
- fraseerauksen monipuolistuminen
- artikulaation selkiytyminen
- soitettavan ohjelmiston rytmikka monipuolistuu
- transponointiin (in C) tutustuminen, ulkoa soitto, prima vista-soitto
- asteikkosoitto: duurit ja mollit kolmisointuineen 3-4 etumerkkiin saakka
- kromaattinen asteikko b-fis3

HARJOITTELU

- säännöllisyys, tehokkaampi, kohdistetumpi ja tarkoituksenmukaisempi harjoittelu
- oman harjoittelun suunnittelu ja tauottaminen
- mielikuvaharjoittelu
- suurien kokonaisuuksien jakaminen välitavoitteisiin
- oppiminen oman soiton äänitteistä ja videotallenteista

YHTEISMUSISOINTI

- itsevarmuuden kehittyminen ja vastuunotto erilaisista tehtävistä ryhmässä
- erilaiset roolit yhteismusisointikokoonpanoissa
- pienimuotoista yhtyeen ohjaamista: mm. aloitusten ja lopetusten näyttämistä
- vireensäätely ja mukauttaminen
- soitettava materiaali vaikeutuu
- erilaiset yhteismusisointikokoonpanot

ESIINTYMISVALMIUDET

- esiintyminen on persoonallista, luontevaa ja asiallista
- lavakäyttäytymisen hallinta: kehonkieli, tavat
- pitkäjänteinen valmistautuminen konserttitilanteeseen
- eläytyminen kappaleeseen itselleen luontevalla tavalla
- esityskappaleiden vahva osaaminen, virheet eivät häiritse keskittymistä
- esiintymisvalmiuden ylläpito säännöllisin esiintymisin
- erilaiset esiintymistilanteet ja niiden huomioonottaminen

Opitut asteikot (soitetaan omalle opettajalle soittotunnilla)

Es-duuri:

A-duuri:

As-duuri:

E-duuri:

c-molli harm.:

c-molli melod.:

fis-molli harm.:

fis-molli melod.:

f-molli harm.:

f-molli melod.:

cis-molli harm.:

cis-molli melod.:

OPINTOJAKSO 5

SOITTOTEKNIikka

- aiemmin opittujen soittoteknisten taitojen edelleen harjoittelu ja tehostaminen:
 - oman soittoasennon tiedostaminen/tarvittaessa korjaaminen, kehon huolto
 - hengitystekniikka, tuki
 - sorminäppäryys
 - kielitys
 - kielityksen ja sormitusten samanaikaisuus
 - artikulointi
 - fraasittaminen
 - vireenhallinta, sävelpuhtaus, sointi
- tasalaatuinen sointi kaikissa rekistereissä
- kaikki perusartikulaatiot

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- nuotinluku sujuvaa alueella b-fis₃
- monipuolisen ohjelmiston ja laajempien kokonaisuuksien/rakenteiden hallinta
- kunkin aikakauden tyylin ymmärtäminen ja sisäistäminen
- tempon ja pulssin hallinta
- transponointi in C
- asteikkosoitto: duurit ja mollit kolmisointuineen 5-7 merkkiin saakka
- kromaattinen asteikko b-fis₃, kokosävelasteikot
- enharmonia
- ulkoa soitto
- prima vista-soitto

HARJOITTELU

- itsenäinen harjoittelun ja tauotuksen suunnittelu
- omaehtoisuus, säännöllisyys
- kehittämistä vaativien asioiden tunnistaminen omasta soitosta, omien harjoitteiden kehittäminen
- suurempien kokonaisuuksien välitavoitteisiin jakaminen

YHTEISMUSISOINTI

- eri roolit erilaisissa kokoonpanoissa
- vastuunotto omasta roolista
- sujuva kommunikointi muiden soittajien kanssa
- monipuolista yhteismusisointia erilaisissa kokoonpanoissa

ESIINTYMISVALMIUDET

- yleisön huomioiminen
- esiintymistilanteisiin tottuminen
- persoonallinen, luonteva esiintyminen
- valmistautuminen
- hallittu lavakäyttäytyminen
- tilanteeseen sopivan ohjelmiston valinta, laajan ohjelmiston hallinta

Opitut asteikot (soitetaan omalle opettajalle soittotunnilla)

Des-duuri/Cis-duuri:

Ges-duuri/ Fis-duuri:

Ces-duuri/H-duuri:

b-molli/ ais-molli harm.:

b-molli/ ais-molli melod.:

es-molli/dis-molli harm.:

es-molli/ dis-molli melod.:

as-molli/ gis-molli harm.:

as-molli/ gis-molli melod.:

OPINTOJAKSO SYVENTÄVÄ

SOITTOTEKNIikka

- hyvä soiton ergonomia ja luonnollinen soittoasento
- kehon huolto ja soittokunnon ylläpito
- soinnin tasalaatuisuus eri artikulaatioissa
- intonaation hallinta kaikissa rekistereissä
- sormitekniikan näppäryys ja edelleen kehittäminen
- laajojen intervallien hallinta sekä kieli- että legatosoitossa
- äänialan sujuva hallinta koko alueelta b-fis3

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- dynaamisten tehokeinojen hallinta
- musiikin eri aika- ja tyylikausien laajempi/syvempi tuntemus
- vaihtuvat tahtilajit
- pulssin hallinta
- ulkoa soitto
- prima vista-soitto
- asteikkosoitto: kaikki duuri- ja molliasteikot kolmisointuineen ja dominanttiseptimisointuineen
- transponointi in C

HARJOITTELU

- oman viikko-ohjelman ja harjoitusaikataulun suunnitteleminen
- säännöllinen harjoittelu, omaehtoisuus
- vastuunotto omasta harjoittelusta
- järkevä, kohdistettu harjoittelemineen
- kehittämistä/harjoittelua vaativien asioiden tunnistaminen omasta soitosta
- laajempien kokonaisuuksien välitavoitteet

YHTEISMUSISOINTI

- sujuva kommunikointi ja yhteistyö muiden soittajien/laulajien kanssa
- oman roolin tunnistaminen
- vastuunotto
- orkesterisoitto, mahdollisuuksien mukaan myös orkesterin solistina esiintyminen
- yhteismusisointi eri tyylisten- ja kokoisten kokoonpanojen kanssa

ESIINTYMISVALMIUDET

- itsenäinen esiintyminen
- tilanteeseen sopivan ohjelmiston valinta, laajan ohjelmiston hallinta
- oppilas pystyy laatimaan ja toteuttamaan pienimuotoisen konserttikokonaisuuden
- lavakäytös heijastaa luontevasti esitettävän musiikin sävyjä
- esiintyminen erilaisissa tilaisuuksissa
- esiintymisvalmiuden ylläpito säännöllisin esiintymisin

Opitut asteikot (soitetaan omalle opettajalle soittotunnilla)

Kaikki duuri- ja molliasteikot kolmi- ja nelisointuineen